■ روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

یکشنبه ۴ آبان ۱۴۰۴ | ۴ جمادی‌الاول ۱۴۴۷
۲۰ صفحه روزنامه
سال بیست‌وششم | شماره ۷۱۷۳
Sunday | 26 October | 2025

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

نقل‌ونبات دارو

ایران، رکورددار مصرف آنتی‌بیوتیک در جهان شد!

مصرف دارو در ایران به شکل اعجاب‌برانگیزی بیشتر از آن چیزی است که باید باشد. این موضوع چنان است که حتی پزشکان هم بی‌محابا در نسخه‌نویسی سیاهه‌ای طولانی از دارو را برای بیماران تجویز می‌کنند. نکته مهم آن است که این باور ذهنی چنان در ذهن جامعه رسوخ کرده که اگر پزشکی داروی کمتری در نسخه بنویسد او متهم به نابلدی می‌شود و در مقابل هر چه بیشتر دارو بنویسد، در ذهن بیمار پزشک حاذق‌تری است. روال تازه بدتر هم شده است چراکه بسیاری از بیماران نیازی به دستور پزشک نمی‌بینند و برای خودشان انواع دارو و آنتی‌بیوتیک تجویز می‌کنند. نتیجه می‌شود این‌که ایران در صدر کشورهای مصرف‌کننده آنتی‌بیوتیک در جهان قرار گرفته است.

عدد مصرف دارو در ایران بالاترین عدد منطقه و حتی برخی کشورهای توسعه‌یافته است. آمارهای رسمی وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو نشان می‌دهد سرانه مصرف دارو در کشور طی سال‌های اخیر به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته است. برآوردها حاکی از آن است که ایرانیان سالانه بیش از ۴۰ میلیارد عدد قرص، کپسول و آمپول مصرف می‌کنند؛ عددی که نسبت به جمعیت کشور، بیانگر فرهنگی دارومحور در نظام درمانی و جامعه است.

در میان داروهای مصرفی، آنتی‌بیوتیک‌ها جایگاه ویژه‌ای دارند و به یکی از دغدغه‌های مهم نظام سلامت ایران تبدیل شده‌اند. طبق گزارش‌های رسمی، مصرف آنتی‌بیوتیک در ایران حدود سه برابر میانگین جهانی است. سازمان جهانی بهداشت (WHO) بارها نسبت به این موضوع هشدار داده و تأکید کرده است که مصرف بی‌رویه آنتی‌بیوتیک، به گسترش مقاومت دارویی در باکتری‌ها منجر می‌شود؛ پدیده‌ای که امروزه یکی از بزرگ‌ترین تهدیدات سلامت عمومی در جهان به‌شمار می‌رود.

یکی از دلایل اصلی این وضعیت در ایران، مصرف خودسرانه داروست. بسیاری از مردم بدون نسخه پزشک به داروخانه‌ها مراجعه و آنتی‌بیوتیک دریافت می‌کنند. اگرچه قوانین صریحی برای منع فروش بدون نسخه وجود دارد اما در عمل، نظارت‌ها در این زمینه کافی نیست. درنتیجه بیماران درمواجهه‌بابیماری‌های ساده‌ای مانند سرماخوردگی، اغلب به مصرف داروهای قوی رو می‌آورند، در حالی که بسیاری از این بیماری‌ها منشاء ویروسی دارند و نیازی به آنتی‌بیوتیک ندارند.

مسأله دیگر نبود آموزش کافی درباره مصرف صحیح داروهاست. بسیاری از بیماران، دوره درمان با آنتی‌بیوتیک را کامل نکرده و به محض بهبود نسبی علائم، مصرف دارو را قطع می‌کنند. این رفتار نه‌تنها اثربخشی درمان را کاهش می‌دهد بلکه باعث می‌شود باکتری‌ها در برابر دارو مقاوم شوند.

دولت و نهادهای بهداشتی طی سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند با اجرای برنامه‌هایی مانند «نسخه‌نویسی الکترونیک»، «آموزش عمومی درباره مصرف منطقی دارو» و «نظارت بر تجویزها» از مصرف بی‌رویه جلوگیری کنند. با این حال کارشناسان معتقدند موفقیت این اقدامات نیازمند همکاری گسترده‌تر میان پزشکان، داروسازان، رسانه‌ها و مردم است. در نهایت، موضوع مصرف بالای دارو در ایران تنها یک مسأله بهداشتی نیست بلکه ابعاد اقتصادی و اجتماعی نیز دارد. افزایش مصرف دارو موجب بالارفتن هزینه‌های درمانی، فشار بر صنعت داروسازی و ایجاد کمبودهای مقطعی در بازار می‌شود.

بیشترین میزان مصرف آنتی‌بیوتیک در جهان

دوز مصرف آنتی‌بیوتیک به ازای ۱۰۰۰ نفر از جمعیت کشورها (۲۰۲۲)

سرانه فروش عددی دارو در ایران به ازای هر ایرانی

(تعداد فروش دارو تقسیم بر جمعیت هر سال)

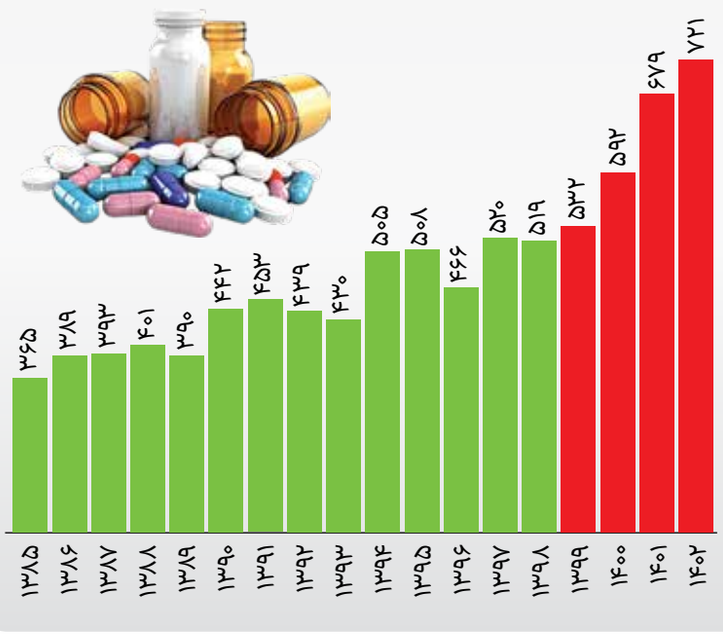

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۴۸	نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۶
غروب آفتاب: ۱۷:۱۵	اذان صبح فردا: ۴:۵۷
اذان مغرب: ۱۷:۳۴	طلوع خورشید فردا: ۶:۲۲

امروز در تاریخ

■ اعتراض حضرت امام خمینی(ره) علیه پذیرش کاپیتولاسیون/ ۱۳۴۳
■ سالگرد اشغال خرمشهر توسط رژیم بعث/ ۱۳۵۹

حکمت

امام رضا(ع): کوتاهی کردن، مصیبت توانایان است.
مکارم‌الاخلاق

واحه

حریم عشق را درگه بسی بالاتر از عقل است
کسی آن آستان بوسد که جان در آستین دارد/ حافظ

شمیم رحمت

■ پیامبر اکرم(ص): بهترین دوستان کسی است که هرگاه خدا را یاد نمودی تو را یاری کند و چون خدا را فراموش نمودی به یادت آورد./ بحارالانوار

مشق عشق

■ وصیت‌نامه شهید ابوالفضل حقی

در نماز غفلت نکنید و این جهاد یک امتحان است برای آخرت. سعی کنید در این امتحان موفق باشید. محاسبه کنید خود را قبل از آن‌که به حساب‌تان برسند. نگذارید قرآن غریب بماند.

نکته روز

پدرخوانده ورشکست شد

فرانسیس فورد کاپولا ساعتش را حراج کرد

فرانسیس فورد کاپولا کارگردان افسانه‌ای سینما تصمیم گرفته است مجموعه‌ای از ساعت‌های لوکس خود را به حراج بگذارد تا بخشی از ضرر مالی ناشی از فیلم پرهزینه‌اش «مگالوپولیس» را جبران کند. این فیلم که بودجه‌ای عظیم داشته، تنها ۱۴/۳ میلیون دلار در گیشه فروش داشته و به همین دلیل کاپولا مجبور به یافتن راه‌هایی برای جبران این خسارت شده است.

یکی از مهم‌ترین و برجسته‌ترین ساعت‌های این مجموعه، ساعت منحصر به فرد F.P. Journe FFC است که کاپولا شخصا با همکاری فرانسوا پل ژورن سازنده مشهور ساعت‌های لوکس طراحی کرده. این ساعت از طراحی خلاقانه و بی‌سابقه‌ای برخوردار است و نحوه نمایش زمان آن با الهام از روش‌های شمارش انگشتی باستانی انجام می‌شود. عقربه‌ها به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که با حرکت انگشتان دست، زمان را نشان می‌دهند. این طراحی از مطالعات آمبروز پاره پیشگام در جراحی و پروتزهای مکانیکی الهام گرفته شده است. ویژگی منحصربه‌فرد دیگر این ساعت این است که تنها نمونه‌ای است که نام کاپولا پشت آن حک شده و توسط پل ژورن به‌تنهایی طراحی نشده. بنابراین این ساعت ترکیبی از هنر سینما و مهارت‌های پیچیده ساعت‌سازی به‌شمار می‌رود. علاقه‌مندان به ساعت و کلکسیونرها می‌توانند از این فرصت نادر استفاده کنند تا قطعه‌ای از تاریخ هنر و مهندسی را در مجموعه خود داشته باشند. این اقدام کاپولا نشان‌دهنده چالش‌های مالی است که حتی بزرگ‌ترین اسطوره‌های سینما نیز با آن مواجه می‌شوند و در عین حال بر اهمیت آثار لوکس و کلکسیونی به‌عنوان سرمایه‌ای فرهنگی و هنری تأکید می‌کند. مجموعه ساعت‌های کاپولا، به‌ویژه این نمونه منحصربه‌فرد نه‌تنها ارزش مادی بالایی دارد بلکه بخشی از میراث فرهنگی و سینمایی او را نیز حفظ می‌کند. در نهایت این حراجی فرصتی نادر برای کلکسیونرها و علاقه‌مندان است تا یک قطعه منحصربه‌فرد از تاریخ سینما و هنر ساعت‌سازی را در مجموعه شخصی خود داشته باشند و نشان دهد که حتی در عرصه‌های لوکس، خلاقیت و نوآوری می‌تواند با سرمایه‌گذاری و علاقه شخصی به آثار هنری پیوند بخورد.

پیشخوان

بیرون افتاده!

«فراق بهشت»؛ چرا ذهن‌مان به طبیعت نیاز دارد؟

نویسنده: لوسی جونز
مترجم: مریم خدادادی
نشر: بیدگل
سال انتشار: ۱۴۰۴

لوسی جونز یک سوال ساده اما تکان‌دهنده می‌پرسد: اگر بزرگ‌ترین بحران سلامت روان قرن ما، نه در مغز بلکه در فاصله ما با خاک و برگ باشد چه؟ کتاب با خاطره‌ای شروع می‌شود: جونز مادر تازه‌زایمان کرده‌ای در لندن، در میان افسردگی پس از زایمان هر روز به جنگل اش داون پناه می‌برد. ۲۰ دقیقه پیاده‌روی، کورتیزول خونش را ۱۶ درصد پایین می‌آورد. همین لحظه، جرقه نوشتن کتاب می‌شود. جونز در ۱۰ فصل سفری از باغ عدن تا آسفالت لندن می‌سازد. او نشان می‌دهد چگونه شهرنشینی ۸/۷ متر مربع فضای سبز برای هر لندنی باقی گذاشته. در مقابل، سئول ۴۲ متر مربع به هر شهروندش هدیه می‌کند. نتیجه این‌که کودکان بریتانیایی که هرگز خاک را لمس نکرده‌اند، میکروبیوم روده‌شان شبیه بیابان است. اما کتاب فقط آمار نیست. جونز به بیمارستان‌های روانی قرن نوزدهم می‌رود؛ جایی که بیماران اسکیزوفرنی با کاشت گل رز بهبود می‌یافتند. امروز همان روش در قالب جنگل‌درمانی ژاپنی برای مدیران مضطرب توکیو تجویز می‌شود. نویسنده از سیاست هم نمی‌گذرد. فروش زمین‌های عمومی در دوران تاچر را بزرگ‌ترین خیانت زیست‌محیطی بریتانیا می‌نامد. پیشنهادش مالیات بر آسفالت و اجباری کردن باغ درمانی در بیمارستان‌هاست.

درجهت عکس

عکس: محسن رحیمی/ خبرگزاری صداوسیما

شهر بام‌های طلایی

شهرت شهر خور به علت وجود ده‌ها هکتار باغ آلویی است که آن را به پایتخت آلوی ایران و شهر بام‌های طلایی کشورمان معروف کرده است.

جهان

سنگین‌ترین نوزاد جهان

■ در خردادی کم‌نظیر نوزادی به نام «علی» در شهر بورسای ترکیه با وزن ۶ کیلو و ۱۵۰ گرم و قد ۵۹ سانتیمتر متولد شد.

کیوآرکد را اسکن کنید

حیات‌وحش

بال‌های آتشین

■ در دل جنگل مه‌آلود آلمان، پژوهشگری در حین بررسی رفتار یک دارکوب با صحنه‌ای حیرت‌انگیز روبه‌رو شد.

کیوآرکد را اسکن کنید

سرگرمی

عروسک‌های نفرینی

■ نمایشگاهی در لندن چند روز پیش از هالووین، بازدیدکنندگان را به سفری در دنیای تاریک اسطوره‌ها و افسانه‌ها می‌برد.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

«کیم» بیل به دست

■ کره شمالی ساخت بنای یادبودی را برای سربازان خود که در جنگ روسیه با اوکراین کشته شده‌اند آغاز کرده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

دوردنیا

کارآگاه مشکوک

آیا این مرد خوش‌لباس راز سرقت از لوور را کشف خواهد کرد؟

در ظاهر، عکس منتشرشده یک تصویر عادی بود که به رسانه‌ها ارسال شد؛ عکسی که سه افسر پلیس را نشان می‌داد که به یک خودروی نقره‌ای در حیاط موزه لوور در پاریس تکیه داده بودند تنها چند ساعت پس از سرقت جسورانه مجموعه‌ای از جواهرات سلطنتی فرانسه در روز یکشنبه اما چیزی در گوشه راست عکس نگاه‌ها را به خود جلب کرد: مردی خوش‌پوش که با ژستی مغرور ایستاده بود.

در توضیح عکس، خبرگزاری آسوشیتدپرس نوشته بود: مأموران برای مسدود کردن ورودی موزه در محل حضور داشتند اما همان مرد، با جلیقه بسته، پالتوی بلند و کلاه فدورا که به‌نظر می‌رسید در حال بررسی صحنه است، به‌تنهایی برای شعله‌ور کردن کنجکاوی اینترنت کافی بود. در روزهای بعد از انتشار عکس، کاربران شبکه‌های اجتماعی که پیش از آن ماجرای سرقت را مانند فیلمی هالیوودی رمانتیک کرده بودند، به طرح نظریه‌هایی درباره هویت این مرد ناشناس پرداختند.

بسیاری گفتند او کارآگاهی است که مأمور رسیدگی به پرونده شده و ظاهرا از شخصیت‌های داستانی مثل شرلوک هولمز یا هرکول پوآرو الهام گرفته است.

ملیسا چن مدیر یک شرکت فناوری در لندن، در پستی در شبکه ایکس که بیش از ۵ میلیون بار دیده شد، نوشت: «با کارآگاهی که واقعا کلاه فدورا می‌گذارد هیچ پرونده‌ای حل نمی‌شود! برای حلش به کارآگاهی نیاز داریم که ته‌ریش دارد، چاق و خسته است، الکلی است ولی هنوز کار می‌کند و بقیه از او متنفرند!»

عده‌ای دیگر از نتفلیکس خواستند حقوق ساخت سریالی درباره این مرد را بگیرد. بعضی هم گفتند او فقط دارد خیلی فرانسوی رفتار می‌کند.

این مرد آنجا چه می‌کند؟

دزدها با استفاده از نردبانی نصب‌شده روی کامیون وارد موزه شدند و اشیایی با ارزش غیرقابل‌محاسبه را دزدیدند اما خیلی زود، بحث‌ها تغییر جهت داد. بعضی از کاربران شبکه‌های اجتماعی حدس زدند که این مرد خوش‌لباس اصلا واقعی نیست بلکه تصویری ساخته‌شده با هوش مصنوعی از یک کارآگاه فرانسوی است.

این فرضیه منطقی به‌نظر می‌رسید. چون همان‌طور که مت گرو استاد دانشگاه نورث‌وسترن که در زمینه تصاویر تولیدشده با هوش مصنوعی تحقیق می‌کند، گفت: «چیزی در عکس هست که درست به‌نظر نمی‌رسد».

شاید به این خاطر که مرد بیش از حد خوش‌لباس و غیرمعمول نسبت به بقیه افراد در عکس بود، کلاهش دقیقا در زاویه‌ای خاص قرار داشت و پوستش بی‌نقص بود، او بیش از حد خوب به‌نظر می‌رسید؛ مثل ستاره‌ای از فیلم‌های سیاه و سفید قدیمی هالیوود.

با این حال عکاسی که عکس را گرفته بود تأیید کرد که مرد واقعا وجود دارد و فقط رهگذری بوده که هیچ ارتباطی با پرونده نداشته است.

تیبوکامو، عکاس آسوشیتدپرس در مصاحبه‌ای گفت: «من او را نمی‌شناسم. نمی‌دانم فرانسوی است یا نه. شاید گردشگر بوده، شاید انگلیسی».

او افزود که دلیلش برای ثبت آن لحظه، لباس خاص مرد بود؛ ترکیبی جالب از مد قدیمی مقابل ساختمانی تاریخی: «او ظاهری قدیمی داشت، درست مثل خود موزه».

